**[2024] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 651**

**ਈਸ਼ਵਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ) ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਹੀਂ**

**ਬਨਾਮ**

**ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**

**2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 10193**

**03 ਸਤੰਬਰ 2024**

**[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, *ਜੇਜੇ.]**

## ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਪੱਖ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ, ਕੀ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਲੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪ੍ਰਯੋਗਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

## ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 28 ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ- ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ:

ਫੈਸਲਾ: ਬੇਅਰ ਰੀਡਿੰਗ ਆਫ ਐੱਸ. 28 ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ, ਜਾਂ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵੇਸਟਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਸਮੀਕਰਨ "ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ/ਐਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 28 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ u/s. 28, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸ. 37 ਸੀਪੀਸੀ-ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, (ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) - ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐੱਸ. 37 ਸੀਪੀਸੀ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ 28 - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ/ਮੁੜਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼। 28(1) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪਰਾ 15, 18, 19)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 28 ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ. 28 ਅਸਲ ਪਾਸੇ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ) ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ (ਐਕਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ:

ਹੋਲਡ: ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਅਧੀਨ। 28 (1), ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ 28. [ਪੈਰਾ 22]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ। 136- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਲ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ - ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 28 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ - ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਫਿਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ:

**ਈਸ਼ਵਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ) ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**

ਫੈਸਲਾ: ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ/ਕਲਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। 130 ਸਿਰਫ ਲੀਉਸ ਇਹ ਕਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ - ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਖੁਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 24, 27-30]

**ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**

ਰਮਨਕੁਟੀ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਅਵਾਰਾ [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 542: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 642; ਵੀ.ਐਸ. ਪਲਾਨੀਚਮੀ ਚੇਟੀਆਰ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਅਲਗੱਪਨ ਅਤੇ ਐਨਆਰ [1999] 1 ਐਸਸੀਆਰ 349: (1999) 4 ਐਸਸੀਸੀ 702; ਸੰਜੇ ਸ਼ਿਵਸ਼ੰਕਰ ਚਿਤਕੋਟੇ ਬਨਾਮ ਭਾਨੁਦਾਸ ਦਾਦਾਰਾਓ ਬੋਕਾੜੇ (ਮੌਤ) ਦੁਆਰਾ ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8022 ਦੁਆਰਾ 2023 ਐਸਐਲਪੀ (C) ਨੰ. 24720 2023 ਨੂੰ 08.12.2023 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਚੰਦਾ ਬਨਾਮ ਰਤਨੀ [2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 402: (2007) 14 ਐਸਸੀਸੀ 26; ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ (ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ) [2008] 17 ਐਸਸੀਆਰ 657: (2009) 3 ਐਸਸੀਸੀ 260 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

## ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

## ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ: ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ; ਅਸਲੀ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਸੂਟ; ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ; ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸੂਟ; ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰੋ; ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ.

## ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10193
2016 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 8105 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.01.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

## ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਬੀ.ਐੱਸ. ਬੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਮਰ ਬੇਦੀ, ਦਿਨੇਸ਼ ਵਰਮਾ, ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਭੌਮਿਕ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।
ਸੰਚਰ ਆਨੰਦ, ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਨੰਤ ਕੇ ਵਾਤਸਿਆ, ਡਾ: ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਆਨੰਦ, ਅਮਨ ਕੁਮਾਰ ਠਾਕੁਰ, ਅਰਜੁਨ ਰਾਣਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਤਾ ਵਸਿਸ਼ਠਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

## ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 11.01.2017 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8105, 2016 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ), ਕੈਥਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 03.01.16.

_____

1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ

2 ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ

ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

3. ਮਿਤੀ 18.05.2005 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਜ਼) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 9.77 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਗਾਊਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਸੇਲ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ (ਅਰਥਾਤ, ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਕੈਥਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ), ਨੇ 28.02.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਰਾਹੀਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) ਨੂੰ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਦਿ।

5. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ (ਅਰਥਾਤ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕੈਥਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ (ਛੋਟੇ ADJ ਲਈ)) ਨੇ 12.01.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. 20.03.2012 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਅਰਥਾਤ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ) ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ (ਅਰਥਾਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ) ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ:

"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 53 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਹ ਫਾਂਸੀ ਵੀ ਜੇ.ਡੀਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

7. ਜਦੋਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) (ਜਿਵੇਂ, ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ(ਆਂ)) ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2012 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3730 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ, ਜੋ ਕਿ 07.11.2013 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

8. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਭਾਵ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ) ਨੇ 24.03.2014 ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਖੁਦ ਹੀ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਅਰਥਾਤ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ) ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "1963 ਐਕਟ") ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ 1963 ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਡਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ.

9. ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 03.11.2016 ਦੇ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ(ਆਂ) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

10. ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜੱਜਮੈਂਟ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

---

3 28. ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। -

(1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ-

(ਏ) ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ

(ਬੀ) ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਜੇਕਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:- 

(ਏ) ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;

(ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ, ਜਾਂ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸਦਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਖਰੀਦਦਾਰ, ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

11. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਭੌਮਿਕ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ; ਮਿਸਟਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ; ਅਤੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ.
ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:
(i) ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(ii) ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
(iii) ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ
13. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:
(i) ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ;
(ii) ਲਾਗੂ ਅਧੀਨ ਡਿਕਰੀ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਢੰਗ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਸੀ;
(iii) ਜਜਮੈਂਟ ਦੇਣਦਾਰ(ਜ਼) ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ, ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ (ਆਂ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ (ਸਪੈਸ਼ਲ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਸਐਲਪੀ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ 07.11.2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ / ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ(ਜ਼) ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

ਮੁੱਦੇ

14. ਵਿਰੋਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

(i) ਕੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ (ਏ) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ (ਬੀ) ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ?

(ii) ਜੇਕਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ (ਈ., ਮੂਲ ਪੱਖ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ, ਕੀ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਏ. ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ

15. 1963 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28(1) ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ, ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 28 (1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:

"ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

16. ਰਮਨਕੁੱਟੀ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਆਵਾਰਾ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਇੱਕ, ਕੀ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ

---

4 [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 542 : (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 642

ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜਾ, ਕੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1963 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

8. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਡਿਕਰੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 28(1) ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਚ [ਕੇ. ਕਲਪਨਾ ਸਰਸਵਤੀ ਬਨਾਮ. ਪੀ.ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ ਚੇਤਿਆਰ], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਆਂ ਲਈ ਹੱਥਕੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਢਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਓ

---

5. 37. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ - "ਅਦਾਲਤ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ" ਸ਼ਬਦ, ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸ਼ਬਦ, ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

(ਏ) ਜਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਤੇ

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

6. [1980] 2 ਐਸਸੀਆਰ 293: (1980) 1 ਐਸਸੀਸੀ 630

ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਅਦਾਲਤ ਅਸਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।"
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਰਮਨਕੁੱਟੀ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੀ.ਐਸ. ਪਲਨੀਚਾਮੀ ਚੇਤਿਆਰ ਫਰਮ ਬਨਾਮ. ਸੀ. ਅਲਗੱਪਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"16. ਰਮਨਕੁੱਟੀ ਗੁਪਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ.
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, "ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਅਦਾਲਤ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ", ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ:
(ਏ) ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ
(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

_____
7 [1999] 1 ਐਸਸੀਆਰ 349: (1999) 4 ਐਸਸੀਸੀ 702

ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1963 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

19. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ (ਭਾਵ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਕੈਥਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ-ਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਥਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-2 ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 03.11.2016 ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਕੈਥਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ 1963 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ / ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੁੱਦੇ (i) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ

20. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਪੱਖ (ਭਾਵ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ (ਭਾਵ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਸੰਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਮਨਕੁਟੀ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਸਲ ਪਾਸੇ ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਸਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਮੰਨਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21. ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਜੇ ਸ਼ਿਵਸ਼ੰਕਰ ਚਿਤਕੋਟ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਨੁਦਾਸ ਦਾਦਾਰਾਓ ਬੋਕਾੜੇ (ਮੌਤ) ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

22. ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1963 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਕਿਊਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ (i) ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ

23. ਹੁਣ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

---

8 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.8022 ਆਫ 2023 @ ਐਸਐਲਪੀ (C) ਨੰ.24720 ਆਫ 2023 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 08.12.2023 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਪੱਖ 'ਤੇ।

24. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

25. ਚੰਦਾ ਬਨਾਮ ਰਤਨੀ ਵਿੱਚ।" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੇ ਦੇਰੀ/ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਕੋਈ ਸੱਚਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

26. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਮਪੈਕਟਡ ਆਰਡਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

27. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਲ 2005 ਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

---

9 ਸੀ.ਕੇ. ਵੇਖੋ। ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) 15 ਐਸਸੀਸੀ 577

10 ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਵੇਖੋ। ਪੰਜਾਬ (ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ) (2009) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 260

11 [2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 402 : (2007) 14 ਐਸਸੀਸੀ 26

ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.1.2012 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ(ਆਂ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, 7.11.2013 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 7.11.2016 ਨੂੰ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਕਾਰ, 3.11.2016 ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ 13.11.2016 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ/ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਖਲ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਹੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਆਂ) ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਸ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ (ਧਾਰਕਾਂ) ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਘੋਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਨਿਰਣਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਖੁਦ 1963 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਡੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
31. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ।

32. ਲੰਬਿਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

**( ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)**